

VARHAISKASVATUKSEN KEHITTÄJÄRYHMÄN KOKOUS 3/2011

Aika: 31.10.2011 klo 10.30–13.30

Paikka: Vaasa, Kasvatus- ja opetusviraston kokoushuone, Vaasanpuistikko 16

Läsnä:

Haldin Eija

Hintsa Sari

Håkansson Arja

Ikola Eija

Kari Paula

Koskimäki Vivi-Ann

Näsänen Aija-Marita

Salmela Janna (opisk.)

Savola-Vaaraniemi Anne

Tiitu Tuija

Vesala Miia (harj.)

Saarijärvi Anne

Poissa: Anttila-Varpula Elina; MLL; Forsberg Satu, Kokkola; Gammelgård, Lillemor, Vaasa; Hotakainen Riitta, Halsua; Kajaala Maija, Laihia; Kittilä Leena, Teuva; Kivikangas Mirja, Kaksineuvoinen; Kytölaakso Kai, Kokkola; Toikko Timo, Seamk ja Valkama Erja, Töysä.

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Eija Ikola avasi kokouksen kello 10.35. Koska paikalla oli uusia jäseniä, läpikäytiin lyhyt esittäytymiskierros. Todettiin, että kehittäjäryhmässä toimineet Kaste -hankkeiden työntekijät ovat pääsääntöisesti siirtyneet jo muihin tehtäviin, mutta paikalla olivat kuitenkin Sari Hintsa EP:n Kasperi -hankkeesta ja Arja Håkansson Pohjanmaan Perhekastetta edustamassa. Lisäksi esillä oli mm. Selevä Paletti -hankkeen kehittämistyön tuotoksia. (ks. myös linkit muistion lopusta)

2. Vaasan avaussanat

Palvelupäällikkö Eija Haldin esitteli puheenvuorossaan mm. kokousvieraita kiinnostavaa Vaasan organisaatiomallia

http://www.vaasa.fi/Suomeksi/Lapset_nuoret/Varhaiskasvatuspalvelut_Paivahoito).

Seuraavassa Vaasan päivähoidon kuvausta lukuina. Henkilöstöä on kaiken kaikkiaan noin 800; päiväkotia 23 (joista 8 on osittain tai kokonaan ruotsinkielisiä). Lisäksi käytössä on 9 ostopalvelupäiväkotia ja 18 ryhmäperhepäiväkotia, joiden lukumäärää on vähennetty merkittävästi. Syksyllä 2011 on avattu uusi päiväkotia, johon vuorohoito on keskitetty; sekä henkilökunnan että järjestelyjen kannalta ratkaisu on ollut varsin onnistunut. Perhepäivähoitajia Vaasassa on 90, lapsia yhteensä 295. Leikkiopistoja on 5, avoimia päiväkotia samoin 5; Eija kertoi toimintatapojen yhtenäistämisestä ja mm. verkkosivujen kehittämisestä. Myös Vaasassa on ollut paineita menojen karsimiseksi esimerkiksi avoimen osalta; käytännössä tätä on toteutettu mm. ryhmiä karsimalla. Vaasassa varhaiskasvatukselle tyypillinen piirre on maahanmuuttajataustaisten lasten määrän kasvu. Kehittämistavoitteina Vaasan varhaiskasvatuksessa puolestaan mainittiin mm. lapsen kuuleminen, tiimipalaverien kehittäminen sekä omahoitajuus -koulutukset. Kuulijoita kiinnostivat erityisesti Vaasan perhepäivähoitajien palkkausjärjestelmä työn vaatavuustekijäkuvauksineen, joista Eija antoi lisätietoja. Vaasassa palkkoja on porrastettu ja tätä kautta motivoimaan koulutukseen hakeutumista. Vaasassa on myös käytössä web-pohjaiset työaikalistat. Sijaisrekrytointia on ollut vuoden 2011 alusta hoitamassa yksi henkilö. Varhaiskasvatuksen kokouksia (päiväkodinjohtajat ja perhepäivähoidon ohjaajat) pidetään kuukausittain. Kaikissa päiväkodeissa työskentelee hoitotyöstä vapautettu hallinnollinen johtaja. Vaasassa erityisvarhaiskasvatuksessa toimii 9 keltoa,

avustajien lukumäärä on 50 (sekä pysyviä että määräaikaista), reitoja Vaasassa ei ole. Keskustelussa todettiin, että vastaavasti Seinäjoella toimii 5 keltaa ja 3 reitoa.

3. Lähihoitajien koulutus ja keskustelua työssäoppimisen järjestämisestä, kouluttaja Anne Savola-Vaaranieniemi, VAKK

Esityksessä kuvattiin sosiaali- ja terveysalan perustutkinto (lähihoitaja) -koulutusta, tähän liittyvää lainsäädäntöä, näyttötutkintojen prosessia, jossa eriytetään pienempimuotoisia ”nuorten näyttöjä” ja laajempia ”aikuisten näyttöjä”. Jatkuvasti meneillään oleva aikuisten 2-3 vuotta kestävä lähihoitajakoulutus VAKK:ssa on käynnistynyt 2009 ja tällä hetkellä opiskelijoita on 250. Keskusteltiin varhaiskasvatukselle tärkeitä osaamisaloista (30 ov) osana tutkintoa ja todettiin, että lasten ja nuorten hoito ja kasvatus sekä myös kuntoutus nousevat tässä sisältöinä keskiöön. Anne kertoi, että Vaasassa vastaavilta ohjaajilta edellytetään juuri em. kokonaisuuksien suorittamista. Työelämäjaksoista juuri kasvun tukemisen ja ohjauksen sisällöt toteutetaan päiväkodeissa. Tähän ohjaustehtävään VAKK kouluttaa työpaikkaosaajia päiväkoteihin ja näissä sisällöissä korostuvat mm. tavoitteellisuus ja arviointi. Keskusteltiin työssäoppimisen järjestämisestä muualla: mm. Seinäjoella aluejohtajat ja oppilaitokset käyvät sisällöistä säännöllistä vuoropuhelua. Läpinäkyvyys ja hiljainen tieto ovat avainasemassa myös työyhteisöissä tapahtuvassa päivähoidon taitojen siirtymisessä ja oppimisessa. Todettiin myös, että yrittäjyysosaamisen vahvistaminen olisi tärkeää. Pohdittiin sitä nurinkurista tilannetta, että perhepäivähoitajan ammattitutkinto ei anna pätevyyttä toimia päiväkodissa. (ks. liitteessä oleva Annen diaesitys)

4. Varhaiskasvatuksen kehittämisen haasteet Pohjalaismaakuntien alueella, kehittämissuunnittelija Anne Saarijärvi ja harjoittelija Miia Vesala SONet BOTNIA, Sari Hintsan, Etelä-Pohjanmaan lapset, nuoret ja lapsiperheet –hanke

Anne kertoi lyhyesti yhteistyössä osaamiskeskuksen ja Kaste -hankkeen kanssa äskettäin toteutetusta kolmen pohjalaismaakunnan varhaiskasvatuksen kasvatus- ja hoitotehtävissä toimiville suunnatusta kaksikielisestä kyselystä. Kyselyn pohjalla on hankkeessa aiemmin hahmoteltu laaja kysymyspatteristo, jota Sari Hintsan ja Miia Vesalan toimesta on muokattu käyttäjäystävällisempään verkkopohjaiseen webropol -muotoon. Kyselyn laajasta jakelusta huolimatta vastauksia tuli kaikkiaan vain 41 kpl (Etelä-Pohjanmaa 21, Pohjanmaan 11, Keski-Pohjanmaa 6). Esityksessä Miia kuvasi alkuun tuloksia yleisemmällä tasolla. Muun muassa seuraavat aineistosta nousevat havainnot herättivät huolta: johtamisen/esimiestyöskentelyn tilanne sekä toimintamallien kirjavuus jo yhdenkin kunnan sisällä huolimatta yhteisistä sovituista käytännöistä. Lisäksi vain 1/6 vastaajista huomioi työskentelyssään vanhemmat, erityistyöntekijät, ja oman toimintansa lapsen kanssa, lisäksi vastausten alueelliset erot olivat merkittäviä. Sari Hintsan peilasi omassa puheenvuorossaan kyselyn tuloksia Kaste – toimenpideohjelman osallisuuden lisääntymisen ja syrjäytymisen vähenemisen tavoitteisiin. Tulosten perusteella vain puolet vastaajista ilmoitti keskustelewansa lapsen ongelmista (kielenkehitys) vanhempien kanssa, saman verran ilmoitti toimivansa yhteistyössä verkoston (elto, neuvola jne.) kanssa ja vajaa kolmannes vastaajista ilmoitti yrittävänsä toimia lasta tukien. (ks. kyselyn tulokset kokonaisuudessaan tiivistelmänä liitteessä).

Koska osa kokousvieraista joutui yllättäen poistumaan paikalta jo klo 13.30 (kokousaika klo 15.00), yhteistä keskustelua ei tärkeitä kyselyn kautta esiin tulleista ilmiöistä ennätetty tässä kokouksessa käydä. Kehittäjäryhmän toiveesta asian käsittelyä jatketaan seuraavassa kokouksessa. (Tarkemman yhteenvedon kokouksessa esittelystä varhaiskasvatuskyselystä, saatte pyytääessänne SONet BOTNIAsta.)

5. Varhaiskasvatuksen kehittäjäryhmätoiminnan linjauksia ja hahmottelua kaudelle 2012–2014

-käsittely siirtyy seuraavaan kokoukseen em. syistä.

6. Muut asiat

VOSKE- verkoston terveiset Tampereen 10.10.2011 työkokouksesta

-käsittely siirtyy seuraavaan kokoukseen em. syistä

-keskusteltiin lyhyesti päivähoidon hallinnon tilanteesta kunnissa

<http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/soster/sosiaalipalvelut/lastenpaivahoito/lph-hallinto/Sivut/default.aspx> sekä varhaiskasvatuksen hallinnon siirron valmistelujen

käynnistymisestä <http://www.stm.fi/tiedotteet/tiedote/view/1568243>

Linkkejä kehittämistyöhön ja työkaluihin:

- Pohjanmaan perhekaste
http://www.vaasa.fi/Suomeksi/Sosiaali_ja_terveys/Projektit_ja_hankkeet/Pohjanmaan_perhekaste_KASTE-familjeprojektet_i_Osterbotten/Loppuraportti
- Etelä-Pohjanmaan lapset, nuoret ja lapsiperheet -hanke
<http://www.seinajoki.fi/sosiaalijaterveys/lastenjanuortenkehittamishanke/raportit.html>
- Verkkopohjainen perhekeskus Kersanet http://talli.poutapilvi.fi/p4_epshp/kersanet/
- Selevä Paletti
<http://www.teuva.fi/kunta/data/SelevaPalettiLoppuraportti%20syyskuu2011.pdf>
http://www.kauhajoki.fi/tiedostot/paivahoito/lloa_perheeseen_lehti_2011.pdf
- Varhaiskasvatuksen Kuvastin <http://www.sonetbotnia.fi/28.html#127>
- "Ammattina perhepäivähoitaja" -julkaisu nettiversiota osoitteessa
<http://winnova.netpaper.fi/396>

8. Seuraavan kokousajankohdan sopiminen ja kokouksen päättäminen

-kokous pidetään Seinäjoella 12.12.2011 klo 10.30 alkaen. Tarkempi kokousaika ja paikka ilmoitetaan myöhemmin

-kokous päätettiin virallisesti klo 13.30